

Rapport fra forvaltningsrevisjon av Brannvesenet Midt IKS

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Snåsa kommune

Møtedato

10.02.2022

Saknr

01/22

Saksbehandler Torbjørn Berglann**Arkivkode** FE - 217, TI - &58**Arkivsaknr** 20/467 - 19**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget slutter seg til rapportens vurderinger og anbefalinger og legger den fram for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret ber kommunedirektøren snalig ta initiativ til en dialog mellom Snåsa kommune, øvrige eiere, det regionale helseforetaket og Brannvesenet Midt. Formålet er å styrke den lokale medisinske akuttberedskapen på ulykkessteder.
2. Kommunedirektøren bes sørge for at byggesakskontoret sender nødvendig informasjon om oppføring og endring av ildsteder til brannvesenet. Kommunedirektøren rapporterer til kontrollutvalget om oppfølgingen av vedtaket innen utgangen av april 2022.
3. Kommunestyret ber eierrepresentanten bidra til at revisors anbefalinger følges opp av selskapet. Eierrepresentanten bes holde kommunestyret orientert om dette.

Vedlegg

Rapport forvaltningsrevisjon - Brannvesenet Midt IKS

Saksopplysninger

Kontrollutvalget bestilte forvaltningsrevisjon av Brannvesenet Midt IKS og en eierskapskontroll i sak 21/20. Kontrollutvalget inviterte de andre eierkommunenes kontrollutvalg til å delta i forvaltningsrevisjonen. Inderøy, Steinkjer og Lierne deltok, Røyrvik og Osen av slo på grunn av knapphet på timeressurser.

Om rapporten

Revisor har undersøkt; om Brannvesenet Midt utfører akuttoppgaver i forbindelse med helseskade ved ulykker, om selskapet ivaretar det forebyggende brannarbeidet i eierkommunene, om selskapet kan håndtere akutt forurensing i eierkommunene og om selskapets ansatte har tilstrekkelig opplæring.

Akuttoppgaver

Snåsa kommune har ikke heldøgns ambulansetjeneste. Ved akutte hendelser på kveldstid, på nattestid og i helgene betjenes kommunen fra ambulansestasjonene på Grong og Steinkjer. Det kan ta lengre tid før ambulansen kommer på disse tidene av døgnet, derfor er brannvesenet i Snåsa utstyrt for å gi helsehjelp ved ulykker. Brannbilen har blant annet utstyr for å gi frie luftveier og oksygen og har dessuten en hjertestarter. Medarbeiderne har fått opplæring i å bruke utstyret. Revisor anbefaler at kommunen avklarer hvordan den kan yte helsehjelp på ulykkessteder utover det brannvesenet kan tilby.

Brannvesenet Midt følger kravene til systematisk planlegging av innsatstid, men har ikke oversikt over faktisk utrykningstid. Revisor anbefaler at selskapet utarbeider slik statistikk, som kan være nyttig ved styring og planlegging av innsatstiden.

Spørreundersøkelse om akuttoppgaver til Snåsa brannvesen

Revisor har spurt de deltidsansatte ved Snåsa brannvesen om deres kompetanse ved utrykning til helseoppdrag, om ventetider for ambulanse og om hvordan de blir ivaretatt etter krevende oppdrag.

Mange vurderer egen kompetanse som tilstrekkelig til å håndtere akutte helseoppdrag, men er likevel avhengige av kolleger for å løse oppdragene. De peker også på behov for mer opplæring. Flere av de ansatte opplever at de får bistand og veiledning via sambandet mens de venter på ambulansen. Det er ulike oppfatninger av om brannbilen er tilstrekkelig utstyrt.

Gjennomsnittlig ventetid på ambulanse oppgis av flere til å være mellom 21-25 minutter, mens enkelte oppgir at de venter i gjennomsnitt mer enn 31 minutter. Flertallet opplever at dagens system ved akutte helseoppdrag ikke fungerer og at dagens ambulanseordning gir dårligere helseberedskap. Samtlige ønsker en annen ambulanseordning for å sikre at helsepersonell er til stede ved helseoppdrag.

De ansatte opplever at både ledelse og kolleger sørger for at de blir tilstrekkelig ivaretatt etter akutte helseoppdrag.

Forebyggende brannarbeid

Brannvesenet Midt utarbeider en risiko- og sårbarhetsanalyse for hver kommune. Analysen er utgangspunkt for prioriteringene i det forebyggende arbeidet. Brannvesenet utarbeider planer med tiltak for ulike satsingsområder. Tiltakene blir evaluert og danner grunnlag for nye planer påfølgende år. Dette er i samsvar med krav til brannforebyggende arbeid.

Ett av tiltakene, "trygg hjemme" retter seg mot utsatte grupper i kommunale boliger. Også her bør samarbeidet med kommunene bli bedre, ifølge rapporten. Dermed kan man unngå diskusjon om ansvaret for brannsikkerheten når kommunen har fattet vedtak om hjemmetjenester til disse gruppene. Revisor anbefaler at selskapet og eierkommunene går i dialog for å avklare dette.

Feiing og tilsyn er også en del av det forebyggende arbeidet. Rapporten viser at det er utfordrende med feiing av fritidsboliger generelt, og særlig de som ligger langt fra allfarvei (sone 2). Det er krevende å koordinere arbeidet med at hytteeier er til stede. Det er dessuten ressurskrevende å sende flere personer av gårde på slike oppdrag, og forbundet med en viss risiko å sende dem alene. Kommunene kan differensiere gebyrene, men har ikke gjort det. Revisor påpeker at det er behov for en avklaring av tjenester til fritidsboliger i sone 2.

Brannvesenet er avhengig av et godt samarbeid med byggesakskontorene for å få informasjon om endringer og etablering av nye av ildsteder. Samarbeidet er utfordrende i de fleste eierkommunene, deriblant Snåsa.

Håndtering av forurensning

Brannvesenet Midt har beredskapsplaner for akutt forurensning. Selskapet har inngått samarbeidsavtaler med "Interkommunalt utvalg for akutt forurensning" ved akutt forurensning i selskapets ansvarsområde. Avtalene omfatter blant annet utstyrsdepot, og medarbeiderne har fått opplæring i å bruke utstyret. Revisor mener at selskapet følger lovkravene for beredskap ved akutt forurensning.

Kompetanse

Selskapet har god oversikt over kompetansen, i samsvar med kravene. Selskapet har hatt for lav bemanning til å drive forebygging de siste årene. I forbindelse med at Verdal kommune trådte inn i som deltaker fra januar 2022 mangler det en stilling for å oppfylle forskriftskravet. Kravet til organisering og dimensjonering er basert på innbyggertall.

Revisors anbefalinger til Brannvesenet Midt:

1. Være bidragsyter til å sikre at alle eierkommunene er underlagt en avklart ordning som sikrer best mulig akutt helsehjelp ved ulykkessted, utover det Brannvesenet Midt IKS kan gi ved skadested. Det er hensiktsmessig at eierkommunene og andre sentrale forvaltningsnivå bidrar til en avklart ordning.
2. Sikre at det brannforebyggende arbeidet til privateiendommer er i samsvar med krav og egne bestemmelser.
3. Sikre en plan for rekruttering i selskapet som blant annet ivaretar utfordringer med turnover hos deltidsansatte i eierkommunene og lav kvinneandel i selskapet.
4. Sikre at ressurser til det brannforebyggende arbeidet i selskapet er i samsvar med forskriftens krav.

Høring

Revisor har sendt rapporten på høring hos daglig leder og styreleder i selskapet. Ifølge kommuneloven skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg i saker som skal oversendes til kommunestyret. Sekretariatet har invitert kommunedirektøren til å uttale seg om forhold i rapporten som ligger under hans ansvarsområde. Kommunedirektøren har ikke sendt noen uttalelse.

Vurdering

Rapporten viser at det meste av driften i Brannvesenet Midt er i samsvar med lov- og regelverk og eiernes forutsetninger. Revisor peker likevel på flere forhold som bør bedres.

Umiddelbart virker det største problemet å være mangelen på kompetent medisinsk personell på ulykkessteder fram til ambulansen ankommer. Revisor anbefaler at eierkommunene og andre sentrale aktører må løse problematikken i fellesskap. Sekretariatet mener det er naturlig at kommunedirektøren får oppdraget med å initiere og organisere et slikt samarbeid. Kommunedirektøren bør også bidra til at byggesakskontoret samarbeider godt med brannvesenet om innmelding og endring av ildsteder.

De andre problemene revisor beskriver må løses av selskapet; avklaring av hvem som skal finansiere brannforebyggende tiltak i prosjektet "trygg hjemme", organisering og finansiering av feiing og tilsyn på avsidesliggende eiendommer og rekruttering.

Eierrepresentanten bør forsikre seg om at anbefalingene blir fulgt opp av selskapets styre og ledelse og holde kommunestyret orientert om oppfølgingen.